

Jaarverslag Stichting Reformatie Instituut Dordrecht 2019

Terugblik

De missie van de Stichting Reformatie Instituut Dordrecht (hierna: "RID"): het uitdragen van de *culturele* betekenis van het gereformeerd protestantisme op onze (hedendaagse) Nederlandse cultuur en de stad Dordrecht in het bijzonder, is ook in 2019 gerealiseerd.

In de eerste helft van 2019 liep de viering door van de mijlpaal: 400 jaar Synode van Dordrecht. Gezien onze (statutaire) doelstellingen ook voor het RID een bijzondere mijlpaal en een absoluut hoogtepunt in ons bestaan. We zullen op onze activiteiten en programmering in dit verslag uitgebreid terugkomen.

De realisatie van onze doelstelling en activiteiten kon gelukkig ook in 2019 op de (financiële) steun rekenen van veel van onze partners. In het bijzonder willen we noemen de gemeente Dordrecht, de middelbare scholen van Dordrecht en de Vrienden van de Grote Kerk.

Herdenking en viering mijlpaal: 400 jaar Synode van Dordrecht

Op 6 mei 2019 was het op de dag af 400 jaar geleden dat de Dordtse Leerregels als slotconclusie van de Dordtse Synode integraal werden voorgelezen in de Grote Kerk. De Grote Kerk is het enige (gebruikte) gebouw dat overgebleven is uit die tijd. Het behoeft dan ook geen toelichting dat de activiteiten van het RID op deze historisch dag zijn neergezet in- en rondom de Grote Kerk.

Tijdens het ochtendgedeelte is een debat georganiseerd voor (een afvaardiging van) alle Dordtse middelbare scholen. Eén van de specifieke doelstellingen van het RID is en was jongeren te betrekken bij de herdenking en hen de betekenis van de Dordtse Synode te laten begrijpen: lijnen trekken naar het heden en leren omgaan met verschillen. Ook nu wordt nagedacht over de inrichting en toekomst van onze samenleving. Jongeren zelf willen daarbij niet afzijdig blijven, denk aan het klimaatprotest door scholieren.

Ter voorbereiding op het debat heeft het RID een lesbrief van één lesuur ontwikkeld, waarin wordt ingegaan op de historische context en de inhoud van de synode, waaronder

de Dordtse Leerregels. Daaraan gekoppeld worden diverse hedendaagse thema's uitgewerkt zoals bijvoorbeeld 'de vrije wil en techniek'. Waar het destijds ging over 'de vrije wil', raakt nu de ontwikkeling van de moderne techniek onze autonomie en kunnen we ons bijvoorbeeld afvragen in hoeverre we geleefd willen worden door onze smartphone. De lesbrief is voorzien van een aanbevelingsbrief door wethouder Reynvaan (o.a. cultuur) verstuurd aan alle bovenbouwafdelingen havo/vwo van de Dordtse voortgezet onderwijsscholen.

Verblijvend was dan ook te merken dat alle scholen de uitnodiging hebben aangenomen en acte de présence gaven op 6 mei. Zo'n 120 scholieren zijn samengekomen in het hart van de kerk. Het ochtendprogramma werd geopend door burgemeester A.W. Kolff. Na een korte toelichting op de historie van de kerk, en de rol van jongeren in en rondom de Synode door prof. Fred van Lieburg, was

het eindelijk tijd voor het debat. Onder de deskundige leiding van een moderator en toezienend oog van een onafhankelijke, diverse jury werd het debat gevoerd. De aftrap door één van de deelnemers betrof een theologische stelling over het bestaan van God. In het verdere debat bleven theologische stellingen achterwege. De vrijheid van meningsuiting kwam voorbij, de scheiding van kerk en staat werd besproken en de scholieren waren het erover eens dat techniek de vrije wil van mensen niet beperkt.

‘Het geeft juist mogelijkheden om keuzes te maken en meningen te uiten’, zegt een deelnemer. In de jury namen deel een historicus, debatering trainer, conservator van het Dordts museum en een vertegenwoordigster van de lokale politiek. Uiteindelijk bleek de jury unaniem van oordeel dat het Wartburg college de winnaar was van dit debat. Het debat trok veel aandacht in de lokale (RTV Dordrecht en

Rijnmond) en landelijke pers (Algemeen Dagblad, Nederlands Dagblad en het Reformatorisch Dagblad). Ook alle betrokkenen waren enthousiast over het initiatief te debatteren met zo’n brede vertegenwoordiging van de toekomstige generatie. Het bestuur denkt na over een permanente invulling van een debat tussen de scholen in de toekomst.

Einde middag kreeg de programmering een vervolg. Onder de deskundige en enthousiaste leiding van het stadsgilde namen zo’n 50 belangstellenden deel aan een ‘stadstour’ langs de Synode plaatsen en sporen. De tour begon bij de karakteristieke Trinitatiskapel aan de Vriesestraat en eindigde bij de Grote Kerk.

Aldaar vond in de avond een voor ieder vrij toegankelijk debat plaats tussen vertegenwoordigers van de toenmalige groepen “rekkelijken” (remonstranten) en “preciezen” (contra remonstranten). Het debat onder de titel “Arminius, ketter of kanjer?” mocht op een goede belangstelling rekenen en werd geleid door oud-Dordtenaar en -tegenwoordig- burgemeester van Gouda, Pieter Verhoeve. Deelnemers aan het debat waren onder meer de theologen dr. H. van de Belt en dr. T. Barnard. De ijver die de Dordtse synodeleden in 1619 aan de dag legden in hun veroordeling van de remonstranten werd deze avond niet geproefd. Volgens Barnard omdat de ‘remonstranten van nu zijn niet de Arminianen van toen’. Wel vindt hij dat destijds ‘de liefde

meer betracht had kunnen worden'. Van de Belt voelde zich evenmin verleid tot een polemiek. Hij benadrukt dat de kerk anno nu een 'boodschap heeft voor de wereld. Als christelijke minderheid moeten we elkaar niet de tent uitvechten'. Toch betekent dat niet dat de Dordtse synode ons niets meer te zeggen heeft. 'Het ging in "Dordt" om de wereldwijde kerk en het katholieke geloof'.

Het bestuur van het RID ziet terug op een vlekkeloze herdenking en viering van deze mijlpaal. Het geeft ons de energie en motivatie door te gaan op de ingeslagen weg richting de toekomst.

Voor bovengenoemde activiteiten is in 2019 ruim € 6.000 euro uitgegeven. In 2020 zullen de belangrijkste uitgaven verband houden met de viering van de volgende mijlpaal: 800 jaar Stad Dordrecht. De schatting is dat dit ongeveer € 8.000 zal bedragen. Het bestuur heeft zich ook zeer ingespannen hiervoor kostendekkende (gemeentelijke) subsidies en andere inkomsten te verwerven. Het bestuur is met name de gemeente Dordrecht zeer erkentelijk voor het geschonken vertrouwen en de verkregen subsidie.

Bestuur

In 2019 kwam het bestuur zevenmaal bijeen. De vergaderdata waren 24 januari, 14 maart, 11 april, 18 april, 3 juni, 26 september en 11 november. Daarnaast kwamen afvaardigingen van het bestuur meermaals in werkgroepen bijeen voor het zetten van de punten op de 'i' met het oog op de activiteiten in het kader van de viering 400 jaar Synode Dordrecht.

Per 1 september 2019 is voormalig voorzitter en één van de 'founding fathers' van het RID, André Diepenbroek teruggetreden als bestuurslid. Vanwege drukke werkzaamheden zag hij zich genooddaakt een stapje terug te doen. We zijn André erg dankbaar voor al zijn inzet, enthousiasme en creatieve gaven ten behoeve van het RID. Vanaf heden zal André als bestuursadviseur waar nodig met raad en daad terzijde staan. Een aanbod waar wij als bestuur blij mee zijn. Zijn taken als voorzitter waren al eerder overgenomen door Rinder Sekeris.

Er bleef wel een vacature voor een bestuurslid op het gebied van communicatie & ICT. Momenteel lopen er verkennende gesprekken om in deze functie definitief te voorzien. De bestuursleden verrichten hun taken onbezoldigd.

Debatavonden

In 2019 heeft het RID als onderdeel van de mijlpalenviering feitelijk haar bekende 'debatavond' gehouden. Dit betrof een bewuste keuze van het bestuur om alle tijd, energie en middelen te steken in de voorbereiding en uitvoering van evenementen rondom de viering van de mijlpaal: 400 jaar Synode.

Website

Ook in 2019 is weer waardevolle informatie over het RID aan de website toegevoegd. Ook werd regelmatig informatie geplaatst van activiteiten of evenementen georganiseerd door partners die

qua missie en doelstelling nauw aan het RID verwant zijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan de promotie van de app 'Synode 5D, een tijdreis naar het Dordrecht van 1618/1619' van stichting De Verborgene Stad en het saluut en sluitstuk dat prof. Fred van Lieburg gaf aan de Synodeherdenking met zijn de presentatie van zijn boek in de Grote Kerk op 15 mei.

De website is en blijft een uitstekend middel om de doelstelling van het RID te bewerkstelligen en als effectief communicatiemiddel te dienen. In 2019 verwelkomden wij ruim 1.000 unieke bezoekers, waarvan 86,7% nieuwe bezoekers.

Vooruitblik 2020

In 2020 staat voor de stad Dordrecht de viering van de volgende mijlpaal gepland: 800 jaar stad. Ook het RID is gevraagd mee te denken over de invulling van deze mijlpaal en met een programmavoorstel te komen. Daartoe is een afvaardiging van het bestuur aanwezig geweest tijdens de gemeentelijke introductie in Kunstmin, begin juli 2019. Vanaf september is het bestuur begonnen met verder idee- en planvorming. Dit heeft erin geresulteerd dat eind november 2019 een projectvoorstel is ingediend. De activiteiten van het RID -als onderdeel van de viering door culturele sector- staan gepland voor najaar 2020.

Een ander belangrijk thema voor 2020 is het herijken van ons meerjarenbeleid (2020-2023). Hier wordt momenteel hard aan gewerkt en de eerste contouren worden zichtbaar.